

Fraseoloogilistest liitnimisõnadest¹

Anneli Baran

Teesid

Artiklis käsitlen liitnimisõnu rõhuasetusega fraseoloogilistel nimisõnadel. Liitsõnamoodustus on produktiivne leksika täiendamise viis, kuna selliste sõnade abil on võimalik kirjeldada reaalseid objekte, loomata keeles uusi liitsõnu. Fraseoloogiliste liitsõnade näol on tegemist sünonüümide allikaga, sest nad võimaldavad sõnavara mitmekesistada. Käsitleva näitematerjal pärineb Kirjandusmuuseumi folkloristika osakonna kõnekäändude andmebaasist.

Märksõnad: fraseoloogia, fraseoloogilised liitsõnad, idiomaatilisus, liitsõnamoodustus, metafoorsus.

Eesti kõnekäändude ja fraseologismide andmebaasis leidub märkimisväärsel hulgal nominatiivseid liitsõnu, mis märgivad esemeid, nähtusi, inimesi. Sellised ühesõnalised, andmebaasis sageli ilma igasuguse kommentaarita esinevad keelendid jäävad oma tähenduselt tänapäeva keelekasutaja jaoks pahatihti hämaraks, olgu põhjuseks tähistatavate referentide tundmatus, nendevaheliste semantiliste ülekannete arusaamatus või muu. Analüüsitava materjali hulgas on erinevaid metafoorselt mõistetavaid liitsõnu: (a) liitsõnad, mille komponendid esinevad ka tänapäeva eesti keeles: *kanavaras*, *kitsesööt* 'kalender'; (b) liitsõnad, mille üks komponentidest (või mõlemad komponendid) tänapäeva eesti keeles ei esine: *lobitaska* 'tühja jutu ajaja', *võllastepaater* 'paha laps', *koolupiirak* 'surmale määratud', *ilapirak* 'suudlus', *villvanukas* 'laisk', *külaköst* 'sõimunimi'. Mõistagi ei pruugi tänapäeva keeles kasutatavad liitsõnaosised veel hõlbustada metaforiseerunud üksuse motivatsiooni.

Erinevalt tänapäeva eesti keelest, kus liitsõna põhilise ja seega morfoloogiliselt ja süntaktiliselt justkui olulisema osana käsitletakse teist komponenti, võib alljärgnevas vaadeldavate sõnade täiendosa olla terviktähenduse seisukohalt sama oluline kui mitte määravamgi, vrd nt *topsisõber* ja *lakekauss* 'joodik'. Samas moodustavad liitsõnaosised nii mõnigi kord hoopis sedavõrd tugeva idiomaatilise mõisteterviku, et selle osadeks jagamine tundub viljatu. Järgnevalt käsitlen nimetatud probleeme lähemalt.

1. Fraseoloogilised ja mittefraseoloogilised liitsõnad

Traditsiooniliselt peetakse fraseoloogiliseks keeleüksust, mis

- kuulub tervikuna taastekitamisele kõnes
- sisaldab minimaalselt kahte autosemantilist sõna, millest üks kuulub semantilisele teisititõlgendamisele
- funktsioneerib lauseliikmena või moodustab iseseisva tekstiüksuse.

Seega võimaldab erinevate fraseoloogiliste üksuste grammatiline organiseeritus liigitada neid lauselise ja mittelauselise struktuuriga püsivateks ühenditeks: *Jõudu tööle! – Tarvis!, õli tulle valama, mehele panema*. Fraseoloogia tuumala moodustavad viimasena mainitud ning neid on ka suhteliselt palju uuritud. Perifeersed alad, kuhu kuuluvad ka liitnimisõnad, on pärvinud vähem tähelepanu ka teiste keelte fraseoloogia-alases uurimistöös (Vapordzijev 1994: 352). Tihti peale käsitatakse liitsõnu ja fraseoloogia tuumala lausa teineteist välistavate piirkondadena – fraseoloogilisust peetakse ainuüksi sõnaühenditele omaseks nähtuseks. Nimelt fraseologismi-termini üldlevinud määratluse järgi koosneb fraseoloogiline üksus vähemalt kahest sõnast. Sellisel juhul on aluseks võetud vormierinevused ehk see, kas keelend koosneb minimaalselt kahest kokku- või lahku kirjutatud sõnast. Kui aga lähtuda keelendite semantilisest isearasustest – idiomaatilisusest ja kujundlikkusest – siis pole nende vormitunnused sugugi olulised, seda enam, et eesti keeles on näiteks võimalik nii *pime täkk* kui ka *pimetäkk*, *saksa sool* kui *saksasool*. Samuti nominaliseeruvad näiteks paljud verbaalsed sõnaühendid üsna hõlpsalt: *kintsu kaapima – kintsukaapimine – kintsukaapija*. Nii ei olegi liitsõnateoorias üks peamisi küsimusi mitte niivõrd liitsõna eristamine tuletuslikust liitsõnast kui just liitsõna ja sõnaühendi vahelise piirjoone tõmbamine.

2. Liitsõna kui grammatiline üksus

Liitmine kui üks nimisõnade moodustusviis on eesti keeles olnud läbi aegade väga viljakas – seda kinnitavad eesti keele varasemad kirjapanekud 17. sajandist (A. Thor Hellelt, Joh. Gutsclaffilt, H. Göse-

kenilt), mis sisaldavad rohkesti just liitnimisõnu (vt Krikmann 1986; Kull 1967).

Sõnade liitmine on teadupärast üks kolmest nominatsioonitüübist. Liitsõnamoodustus tähendab võimalust nimetada reaalseid asju, nähtusi, tegevusi ja omadusi mõne iseloomuliku tunnuse või seose põhjal, loomata uusi tüvesid. Seos, millest liitsõna moodustamisel lähtutakse, võib olla vahetu või kaudne (teisisisõnu ülekandeline). Viimane võib erinevalt otsesest anda tunduvalt väiksema läbinähtavusega keelendi. On tõdetud, et liitsõnade moodustamisel ja mõtestamisel ei lähtu me loogikast, vaid assotsiatsioonidest. Soovides kehtestada suhet kahe idee vahel, valime selleks lühima võimaliku tee. Milles see seos tegelikult seisneb, selgub enamasti vaid kontekstist (Gleitman & Gleitman 1970: 92).

Eesti keele liitsõnad koosnevad enamasti kahest tüvest: põhisosast, mis märgib põhitähendust, ja täiendosast, mis märgib tunnust. Lihttüvelise täiendosa asemel võib esineda ka teistsuguse struktuuriga komponent (EKG I 1995: 411). Kirjakeelest võib leida rohkelt mitmest tüvest koosnevaid moodustisi: 1999. aastal ilmunud ÕSis on 64 830-st lihttüvelisest kompleksse ehitusega sõnast 6371 enam kui kahetüvelised. Eesti keelele ongi omane pigem lühema ja selgema põhisõna ning pikema täiendosa kasutamine liitsõna koosseisus (vt Ojala 2003). Ka eesti kõnekäändude andmebaasis on hulgaliselt liitsõnu, mis koosnevad kolmest tüvest – lisaks iseseisvale kahetüvelisele liitsõnale kuulub siia veel üks või mitu tüve: *pere-naine + üks + päev: ühepäevaperenaine* 'muretu, hooletu' (vrd *ühepäevaliblikas*) *must + kuub + mees: mustakuuemees* 'kirp; kirikuõpetaja', *vana + leib + magasi: vanaleivamagasi* 'peldik'.

Liitnimisõnade moodustamise eesmärgiks on nimetada asju ja nähtusi nende omavahelise seose järgi. Sõltuvalt sellest, milline on moodustusosade tähenduste vahekord ja millist rolli täidavad nad liitsõna terviktähenduse seisukohalt, eristuvad determinatiivsed ja kopulatiivsed liitnimisõnad (EKG I 1995: 476). Fraseoloogilised liitsõnad on tõenäolisemalt suures osas determinatiivsed. Selle põhjuseks võib pidada asjaolu, et taoliste liitsõnade moodustusosad ei ole sugugi võrdse kaaluga. Liitsõna osiste vahelisele seosele osutavast tähendusest – moodustustähendusest – sõltub see, millises ulatuses on liitsõna tähendus motiveeritud, st moodustusosadega määratud: vrd *metsamees* 'seen' ja *metsavend*. Liitsõna täpsema sisu määrab siiski moodustusosadega märgitud asjade omavaheline suhe keelevälises maailmas. Liitsõnamoodustusele omaselt sõltub põhiosa ja

täiendosa vaheline suhe nende leksikaalsest tähendusest ja kontekstist ning võimalikest erinevatest tähendustest leksikaliseerub üks.

Determinatiivsed endotsentrilised liitsõnad sisaldavad peasõna, mille allmõiste liitsõna on. Ka possessiivse tähendusega liitsõnades on vahetute moodutajate vahel determinatiivne suhe. Siiski ei pruugi liitsõna teine komponent kirjeldada üldmõistet, mille alla denotaat liigituks, st mitte alati ei oma nn determineeriv vahetu moodustaja spetsifitseerivat tähendust. Kui aga seose otsene tähendus nihkub tagaplaanile, võib vahetute moodustajate vaheline determinatiivne seos olla metafoorne. Nii ei pruugi näiteks isikunimetus sisaldada mitte vahetult liitsõna koosseisus, vaid võib olla n-õ väljastpoolt lisatav – sellest eksotsentrilise konstruktsiooni nimetus (näiteks *puupea* on kõva peaga inimene ehk inimene, kellel on pea (kõva) nagu puu, mitte tal ei ole puust pea).

Traditsiooniliselt on liitsubstantiive nende liitumisastme ja kombinatsiooni püsivuse alusel jagatud tardunuteks ehk püsikindlateks, suhteliselt kindlateks ja ebakindlateks liitsõnadeks. Viimaste näitena võib tuua possessiivse tähendusega liitsõnad, mis ei erine omastust või kuuluvust väljendavatest vastavatest sünonüümsetest sõnaühenditest. Tähenduserinevus tuleneb üksnes seose rõhutamisest. On osutatud ka sellele, et erinevalt fraasiliikmetest valitseb liitsõna osiste vahel pigem permanentne kui momentaanne ehk hetkeline tähendusseos (Gleitman & Gleitman 1970: 72). Liitsõnas täpsustab täiendosa semantiline tunnus põhiosas väljendatut, samas kui sõnaühendis on rõhuasetus otsesel seosel. Ühine alguspearõhk seob liikmed tervikkeelendiks. Niisugused liitsõnad kujutavad endast vormilt kompaktsid ja püsikindlaid nimetusi, vrd *rebasesaba* 'taimenimetus', *nende jutust paistab rebase saba välja* 'valeliku jutu kohta'. Sõnade kokku- ja lahkukirjutamine, eriti omastavas käändes esikomponendi puhul, oleneb väga sageli kontekstist (kuigi samas sisusulguse nõue võib avaldada mõju tervete liitsõnasarjade liitumistele kontekstist sõltumatult). Moodustusosade tähendusseos võib sel või teisel määral olla liitsõnas eksplitsiitne või jääda implitsiitseks. Eesti keelele on omased genitiivse täiendosaga substantiivid, mille moodustusosade üldine tähendusseos ehk seosele osutav tähendus on morfoloogiliselt eksplitsiitne. Genitiivivormi funktsioon on seose märkimine ning see seos osutab eeskätt tunnusele, mis täpsustab põhiosana nimetatud asja (EKG I 1995: 459–460). Kirjapildis osutab substantiivi genitiivivormi adjektiivsusele kokkuvormistus.

Iseasi on rinnastussuhtega liitsõnad, mille puhul ei saagi täiend- ja põhisõna mõistetega opereerida, nagu ka alliteratiivsete, sageli onomatopoeetiliste moodustiste puhul, mille ühes komponendis esinevat varieeritakse teises: *liri-lari*, *tata-lata* 'tühi jutt', *tuula-taala* 'tuulepea', *kirts-kärts* 'äkiline', *surkadi-jurkadi*; *tiiru-taaru* 'lepatriinu', *pinga-panga* 'pilliroog', *sigaliga* 'sealiha'. Antud juhul on liitsõna osised seotud üksnes vormi kaudu – esiosa tingib häälikuliselt järelosa.

Keskendumisest põhisõnale ei pruugi seega liitsõna kui terviku tähenduse mõistmisel abi olla. Psühholingvistikas on uuritud liitsõna kui osadest koosneva terviku tajumist tema esinemissageduse, semantilise läbinähtavuse ja sõna positsiooni (ees- või järelkomponent) alusel. Nii näiteks on soome keele liitsõnade uurimisest ilmenud, et kuigi liitsõna järelkomponendil on psühholingvistiliselt keskne roll, võib see toimida üksnes nende morfosüntaktilise, kuid mitte semantilise põhisõnana (vt Mäkisalo 2000). Eesti keeles vastavad uuringud puuduvad, ent järelkomponendi olulisusele viitab juba selle keeleteaduslik termingi – *põhisõna*. Samuti osaleb ka morfoloogiamoodulite töös ainult liitsõna viimane komponent, kuna eesti liitsõnades käändub tavaliselt ainult põhisõna nagu vastav liitsõna, ning seda sõltumata sellest, kui palju on liitsõnas täiendsõnu või mis kujul nad on.

3. Liitsõna kui idiomaatiline üksus

Fraseoloogilise liitsõna komponentide vahelise suhte alusel võib nende nimisõnade hulgas eristada täis- ja osaidiomaatilisi üksusi. Viimasel juhul esineb üks liitsõna komponentidest ülekantud tähendus. Täisidiomaatiliste konstruktsioonide puhul on määravaks tunnuseks see, et väljend omab mittefraseoloogilist homonüümi. Rein Kull on rõhutanud, et vormiterviklikkuse või selle puudumise kõrval tuleks nii liitsõnade kui ka sõnaühendite puhul silmas pidada veel semantilist terviklikkust ehk idiomaatilise olemasolu või puudumist. Lähtuvalt liitsõnade vormist ja tähenduse ülekantusest on ta eristanud neli rühma: (a) terviklik vormistus koos idiomaatilisusega, (b) terviklik vormistus ilma idiomaatilisusega, (c) mitteterviklik vormistus koos idiomaatilisusega, (d) mitteterviklik vormistus ilma idiomaatilisusega (Kull 1967: 17). Esimeses kahes rühmas sisalduksid

siis liitsõnad – ühes fraseoloogilised liitsõnad, teises nn tavalised liitsõnad, kolmandas ja neljandas aga sõnaühendid – ühes fraseoloogilised ühendid, teises nn klassikalised sõnaühendid.

Liitnimisõnade motiveerituse aste võib olla üpris erinev, mistõttu eristataksegi erinevaid väljendiliike, nagu läbinähtavad fraseologismid, läbinähtamatu motivatsiooniga fraseologismid, poolläbinähtava motivatsiooniga fraseologismid. Liitnimisõnu on võimalik kirjeldada nii leksikaalsete komponentide kui ka liitsõna tähendusest lähtudes. Kuna kõnekäändude materjal pärineb suures osas 19. sajandist ja 20. saj algupoolelt, siis koosneb ka siin ettetulev nn esemeline maailm tänapäeval vähe(m)tuntud esemetest. Motivatsiooni võivad ähmastada liitsõnas sisalduvad tundmatud või tänapäeval mitte enam tarvitavad sõnad: *seavinnal* 'laisk', *hiiremakkar* 'laiskvorst'. Samas ei ole see ainus tegur – olulisemgi on liitsõnaosiste kujundlikkus, mille mõistmine põhineb suuresti keelevälisel kogemusel ja vastavas keeles avalduva maailmapildi tundmisel.

Kui võtta liitsõnade liigituse aluseks põhisõna tähenduse ja terviktähenduse vahet, siis selgub, et täiendi ja peasõna tähenduste vaheline seos ja osakaal terviktähenduses võib olla erinev. Tuntud saksa fraseoloog Wolfgang Fleischer on rühmitanud metafoorseid liitsõnu (*Kompositionsmetaphern*) vastavalt nende metafoorsuse tasemele (Fleischer & Barz 1992: 99–100).

Järgnevas esitan liigituse koos näidetega eesti materjali hulgest.

1. Tervikuna “metaforiseeritud” liitsõnad (komparatiiv-eksotsentriiline konstruktsioon): *välgumihkel*.

2. Liitsõna esimene komponent kui “saaja” (*Bildempfänger*) ja teine kui “andja” (*Bildspender*) (komparatiiv-endotsentriiline konstruktsioon), st esikomponent ei ole metafoorilis-ekspressiivne, järelkomponent esineb metafoorses tähenduses, motivatsioonile võib mitteharjumuspäraselt kaasa aidata ka esikomponent: *eluraamat*, *eluküünal*, *elumeri*.

3. Esimene komponent kui “andja” ja teine kui “saaja”, st esikomponent esineb ülekantud tähenduses, motivatsioonile aitab kaasa harjumuspäraselt järelkomponent: *siidivend*, *nabaarst* 'isehakanud arst', *kassikangas* 'nöörimäng'.

4. Teine komponent on “andja”, kuid erinevalt teisena toodud rühmast ei ole esikomponent samastatav “saajaga”. Esikomponent ei ole “motivatsioonilis-semantiliselt ebareeglipäraselt domineeriv”, kuid aitab kaasa liitsõna motivatsioonile (vahetud komponendid on semantiliselt võrdväärset): *sandileib*.

5. Osalist motivatsiooni kannab esikomponent, kuid terviktähenduse mõistmisele ei aita kaasa ei esi- ega järelkomponent: *raamatukoi, õnneseen*.

Lähtudes fraseologismidele iseloomulikust ekspressiivsusest, peab Fleischer just viimase rühma liitsõnu n-õ tõeliselt fraseoloogilisteks. Siia kuuluvad tema käsitluse järgi eeskätt isikunimetused, sh sellised, mille üheks komponendiks on metafoorsena tõlgenduv olendi- või esemenimetus.

Selline liigitus pole aga päris küsitavusteta. Kui jaotuse ühte otsa paigutuvad motiveerimata sisuga liitsõnad – nn tardunud elik luitunud metafooriga üksused – ja teise otsa motiveeritud sisuga liitsõnad – nn värske metafooriga üksused, siis nende kahe vahele jääv aines kujutab endast suhteliselt hägusat ala.

Eesti kõnekäändude kartoteegil põhinevas andmebaasis leiduvad liitsõnad kujutavad endast metafoorse algupäraga kujundlikke nimetusi inimeste, taimede, loomade, haiguste, esemete, ilmastikunähtuste jm kohta, mille põhisõna esineb metafoorses tähenduses ja genitiivne täiendosa osutab seosele: *puдруopman* 'naine', *tindinina* 'raamatupidaja', *täireha* 'kamm', *sõlerind* 'neiu', *vihmalaev* 'pilv', *kaapekakk* 'viimane laps peres', *kaerakott* 'hobusepiits', *köögikaru* 'naine', *rauarähn* 'sepp', *kõhupadi* 'armuke', *käbiisand* 'orav', *tahmakaru* 'korstnapühkija'.

Liitsõnade põhisõnana esineb sageli personifitseeriv, inimlike omaduste või inimliku tegevuse valdkonda kuuluv substantiiv: *kesvaise* 'hernehirmutis', *jänese polk* (ka *metsakorpuse jäneksepolgus*) '25 kraadi külma', *koidupeiu naeratab* 'päike tõuseb', *läänemees majas* 'nälg', *türjumees* 'jahukaste', *nahkpoisikesed* 'oad', *vedrumees* 'kirp', *tuhalamehed* 'pärmud', *metsaonu* 'karu, hunt'. Nagu toodud näidetest võib näha, sisaldab tähelepanuväärselt suur hulk niisuguseid liitsõnu põhisõnana *mees* või muid meest märkivaid sõnu.

Silmatorkavalt palju leidub somaatilist sisaldavaid liitsõnu, milles põhisõnaks on kehaosa tähistav substantiiv ning ka nimetust pruugitakse inimese kohta: *harkjalg* 'mees', *pigisilm* 'mustade silmadega', *plekkperse* 'ülikõhn', *takuhammas* 'tüdrukklaps', *mullajalg* 'poeglaps'. Samuti, kuigi vähemal määral, leidub somaatilise põhisõnaga nimetusi esemete, nähtuste kohta: *kullipea* 'õlekõrred kartuli sees', *soehammas* 'tungaltera', *vennaihu* 'sealiha', *tondisilm* 'väike lamp', *vihmajalg* ~ *lumejalg maal* 'esimene vihm/lumi', *tuulesilm* 'loovimisel moodustuv teravnurk purjepaadi kursi ja tuulesuuna vahel'.

Anneli Baran

Kuigi ülekantuse tase võib olla erinev, on selliste liitsõnade komponentide vaheline seos läbinähtav. Liitsõnade hulgas on aga hulgaliselt sõnu, mille terviktähenduse seisukohalt on mõlemad komponendid semantiliselt võrdselt olulised ning vajavad seega ümbermõtestamist: *pigitäkk* 'kingsepp', *kassilinn* 'ahjupealne', *mahlamüts* 'poisike', *pudruingel* 'tütarlaps', *karuperse* 'katuseharja auk, ungas', *jänesesai* 'kasekäsn', *koeranael* 'paise', *hundihänd* 'kaardimäng', *tondipiibel* 'mängukaardid', *mullakinnas* 'vana või haige inimene', *mätaskaru* 'väikest kasvu ümar naisterahvas'.

Soome fraseoloogia-alases uurimistöös on substantiivse põhisõnaga konstruktsioone – rõhuasetusega kujundlikkusel – nimetatud ka genitiivimetafoorideks (Kuusi 1971: 36). Taolist väljenditüüpi peetakse väga vanaks ja kunagist populaarsust seostatakse peamiselt vaimuliku kirjandusega. Üpris levinud on seisukoht, et selliste ühendite eeskujuks võiksid olla *kenningsid* – need on kirjeldavad poetilised nimetused isiku või asja tavanimetuse asemel (vt New Webster's Dictionary 1988). Selliseid ümberütlevaid nominaalfraase kasutati peamiselt muinasskandinaavia (eriti muinasislandi), anglosaksi ja germaani poeesias. Eesti traditsioonis leidub nn ahelstruktuuriga mõistatusi, mille iga komponenti võib vaadelda liitsõnalise kenningina: *Teeliba, maasuga, metsakukk, meresikk?* – *teeliba* 'regi, ader', *maasuga* 'äke', *metsakukk* 'kägu', *meresikk* 'vähk, kala' (Krikmann 1997: 290). Eesti traditsioonis on neid iseseisvalt esinedes tavaks käsitleda aga kõnekäändudena, täpsemalt kujundlike terminitena. Selliseid kenninglikke moodustisi võib leida veel teisigi: *reerasv* 'lumi', *linnupiim* 'mesi', *naiste rangid* 'kaelkoogud' (vrd esinemusega teistes lühivormides, nt vanasõna: *Ilmas pole kolme asja: riil pole rasva, linnul piima ega kassil rangisida*; või mõistatus: *Mis asja pole poest suada mette? – Kaht asja pole poest suada mette: naiste ranga ja reerasva*). Eesti liitsõnaliste kõnekäändude nn kenninglikkus vajaks aga veel lahtimõtestamist, sest mõistel *kenningsid* on siiski väga tugev lokaalne tagapõhi.

Kokkuvõtteks

Tuleb nentida, et fraseoloogiliste ühendite eritlemine nende tähenduste järgi kipub olema komplitseeritud ning ka fraseoloogilised liitsõnad ei kujuta endast hõlpsalt analüüsitavat materjali. Fraseo-

logismide ja kõnekäändude semantika võib olla vägagi keerukas – põhjuseks nende koosseisu kuuluvate komponentide ülekantuse erinev aste. Nagu juba sissejuhatuses märgitud, kipub ajas kauge keelematerjal jääma tänasel päeval arusaamatuks ka seal sisalduvate arhaismide, dialektismide, historismide tõttu. Sellele vaatamata annab fraseologismide, sh fraseoloogiliste liitnimisõnade lähem vaatlus suurepärase võimaluse tähelepanekuteks keele sõnavara arengu kohta.

Kommentaar

¹ Artikkel on valminud Eesti Teadusfondi grandiprojekti nr 4945 raames.

Kirjandus

EKG I 1995 = Erelt, Mati & Kasik, Reet & Metslang, Helle & Rajandi, Henno & Ross, Kristiina & Saari, Henn & Tael, Kaja & Vare, Silvi. *Eesti keele grammatika I. Morfoloogia. Sõnamoodustus*. 1995. Tallinn: Eesti Teaduste Akadeemia Eesti Keele Instituut.

Fleischer, Wolfgang & Barz, Irmhild 1992. *Wortbildung der deutschen Gegenwartssprache*. Tübingen: Max Niemayer Verlag.

Gleitman, Lila R. & Gleitman, Henry 1970. *Phrase and paraphrase: some innovative uses of language*. New York: Norton.

Kerge, Krista 1990. *Liitsõna. Mõisteid ja seoseid. Soome-eesti kontrastiivseminar* (Tallinn 1988). Preprint KKI-51. Eesti NSV Teaduste Akadeemia ühiskonnateaduste osakond. Tallinn: Eesti NSV Teaduste Akadeemia.

Krikmann, Arvo 1986. *Fraseoloogiline aines eesti vanimais grammatikates ja sõnastikes*. Tallinn: Eesti NSV Teaduste Akadeemia, Keele ja Kirjanduse Instituut.

Krikmann, Arvo 1997. *Sissevaateid folkloori lühivormidesse I. Põhimõisteid, žanrisuhteid, üldprobleeme*. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastus.

Kull, Rein 1967. *Liitnimisõnade kujunemine eesti kirjakeeles*. Kandidaadiväitekiri. Käsikiri Tartu Ülikooli eesti keele õppetoolis.

Kuusi, Anna-Leena 1971. *Johdatusta suomen kielen fraseologiaan*. Helsinki: Suomalaisen Kirjallisuuden Seura.

Anneli Baran

Mäkisalo, Jukka 2000. *Grammar and experimental evidence in Finnish compounds*. Studies in Languages 35. Faculty of Humanities. Joensuu: University of Joensuu.

New Webster's Dictionary 1988 = *New Webster's Dictionary of the English Language. College Edition*. Delhi: Surjeet.

Ojala, Agnes 2003. *Rekursiivsed liitsõnad tänapäeva eesti kirjakeeles*. Bakkalaureusetöö. Käsikiri Tallinna Pedagoogikaülikooli eesti keele õppetoolis.

Vapordzijeve, Vesselin 1994. A contrastive study of german-bulgarian pairs of substantival phraseological units. *Sprachbilder zwischen Theorie und Praxis. Akten des Westfälischen Arbeitskreises "Phraseologie / Parömiologie"* (1991/2). Ch. Chlosta, P. Grzybek, E. Piirainen (toim). Bochum: Universitätsverlag Brockmeyer, lk 352–354.